

Reisverslag Oeganda 2018

Van 20 oktober t/m 3 november 2018 reist een groep van 20 mensen met Kerk in Actie naar Oeganda, samen met Hanneke van den Biggelaar van Kerk in Actie. Tijdens hun reis proberen ze geregeld verslag uit te brengen van hun ervaringen onderweg. Reis met hen mee via hun reisverslag!

De heenreis naar Oeganda

Zondag 21 oktober

Eindelijk op weg naar Schiphol. Daar wachten Hanneke en Martin op ons om met een gezelschap naar Entebbe in Uganda te vliegen. Een kleine file vlak voor Schiphol zorgt voor lichte paniek, maar gelukkig ben ik keurig om 8 uur bij het meetingpoint. Iedereen is er. We zijn al ingecheckt dus we hoeven alleen nog maar onze koffers in te checken. Samen gaan we door de security en dan zien we elkaar weer bij gate E3.

De vlucht verloopt soepel. We maken een tussenstop in Kigali (Rwanda) en daarna is het nog een klein uurtje naar Entebbe (Oeganda). Daar volgt de douane, de bagageband, de eerste euro's wisselen in oegandese shillings, en op naar de bus. De 29 persoonsbus die op ons wachtte veranderde al snel in een krappe 21-zitter, want alle bagage gaat mee op de achterbank. Dit baart menigeen wat zorgen, maar met de belofte dat het morgenochtend beter georganiseerd zal worden gaan we op weg naar ons hotel. Het voelt allemaal wat unheimisch, het is overal aardedonker en er staat ook nog een gewapende bewaker voor de deur. De kamersleutels worden uitgedeeld. Het is na twaalf als het licht in de hotelkamer uit gaat. Dat was een lange dag.

Eerste indrukken tijdens reis naar Soroti

Maandag 22 oktober

Wat ziet het leven er toch anders uit als het daglicht aanbreekt. Pas dan zien we waar we geslapen hebben en op het balkon van het hotel zien we het strand met de wuivende palmen aan het Victoriameer voor ons. Vriendelijk personeel lacht ons toe bij het ontbijt. Bij de receptie wacht Julius van de Church of Uganda op ons. Hij is op zondag vanuit Soroti naar Kampala gereisd om ons terug te kunnen begeleiden naar Soroti. Wij weten dan nog niet hoe lang hij gereisd heeft.

Onze chauffeurs John en Dereck hebben de koffers keurig strak gepakt, waardoor er meer stoelen vrij zijn gekomen. Vol goede moed beginnen we aan onze reis naar Soroti. Het plan is dat we voor het donker op de plaats van bestemming zijn. Een kleine verrassing: we gaan langs bij het kantoor van ICCO in Kampala. We werden hartelijk ontvangen door de regiomanager Helene. We stoppen nog bij een winkeltje om lunch te kopen en vervolgen onze weg. Helaas kunnen we van hieruit niet om Kampala heen en maken de dagelijkse verkeerschaos in de stad mee, wat uren in beslag neemt. We kijken onze ogen uit. Ook de rest van de tocht geeft ons vele nieuwe indrukken.

Zoals gepland komen we nét voor het donker aan in ons hotel in Soroti. Hier staat de Evening Tea al voor ons klaar en ook de maaltijd wordt aangekondigd. Een gedeelte van de staf van COU TEDDO (Church of Uganda) komt al kennismaken en eet met ons mee. De lange reis wordt door het warme welkom, een warme douche en een fijn bed weer snel vergeten.

Powervrouwen krijgen hun leven weer op de rails

Dinsdag 23 oktober

Het officiële programma is begonnen. De Church of Uganda heeft een programma voor ons gemaakt. We worden om 9 uur opgehaald bij het hotel. We worden hartelijk ontvangen door directeur Mozes. Hij leidt ons rond op kantoor en stelt de rest van zijn staf voor. Daarna is het tijd om verder kennis te maken in het bijzijn van het hoofd van de Church of Uganda en we hebben de eer om ook de bisschop in ons midden te hebben. Na het officiële gedeelte en ook het overhandigen van de PKN kaars aan de bisschop gaan we in groepjes uiteen. We gaan naar 4 verschillende districten waar deze kerk actief is.

Het groepje van Hans had het volgende programma:

We hebben een bezoek gebracht aan een van de regionale centra waar volwassenen een training krijgen om hun leven weer op de rails te krijgen. Daar hoort ook bijbelstudie bij. Ook zijn we op een

basisschool geweest en hebben liedjes met de kinderen gezongen. We brachten een bezoek aan een vrouwengroep, die met elkaar proberen verder te komen en samen gebruik maken van het VSLA methode: Village Savings and Loan Association. Een prachtig spaar- en leensysteem wat ze samen uitvoeren: een kistje, spaarboekjes en 3 sleutels heeft de levens van deze vrouwen in veel opzichten verbeterd. Wat een krachtige vrouwen! We komen hier graag later op terug.

We maken ook kennis met suikerriet-snijders, die hebben geleerd hoe ze uit de cirkel van geweld kunnen stappen. En tenslotte een groep waar ze een soort proefboerderij hebben voor allerlei veldgewassen. De bezoeken gingen gepaard met veel zang en dans. Overweldigend! Al deze indrukken en prachtige mensen die we hebben mogen ontmoeten vandaag, maakten dat mijn tankje leeg was aan het einde van de dag.

Alle groepen ontmoeten elkaar weer in het hotel en alle ervaringen en indrukken worden enthousiast uitgewisseld: "ontroering, inspiratie, energie, powervrouwen" zijn woorden die voorbij komen. Allen onder de indruk van het werk van COU TEDDO en het belang ervan. Gelukkig konden we dit ook teruggeven in de evaluatie, die we s'avonds hielden met de staf van deze kerk in de tuin van het hotel. Een mooie afsluiting met een bijzondere groep mensen.

Vertrek naar Moroto

Woensdag 24 oktober

De planning is om 10 uur te vertrekken. De staf van COU TEDDO komt weer naar het hotel om afscheid van ons te nemen, maar niet nadat ze ons allemaal een prachtige tas hebben gegeven. Een aantal van ons is er zo blij mee dat ze de tas ook meteen in gebruik nemen. En dan na vele stevige knuffels gaan we op weg naar onze volgende bestemming verder oostwaarts: Moroto. Een tocht van 4 uur over de rode weg van Afrika.

Hans Smit en Hanneke van den Biggelaar

Ontmoetingen met gedreven partners

We vervolgen onze reis op de rode straten van Afrika. Van Soroti reizen we naar Moroto. De rode straat wordt regelmatig afgewisseld met asfalt en stukken waar hard gewerkt wordt. Hier en daar zien we wat Chinese opzichters. Oeganda heeft Chinese bedrijven gecontracteerd om de wegen te verharderen

Ontmoeting met organisaties voor straatkinderen

In Moroto zullen we verschillende Kerk in Actie partners ontmoeten. Deze 6 partners werken samen in het Kinderen in de Knel programma voor de kinderen van Karamoja. Twee lange reisdagen hebben wij gemaakt om van Kampala naar Moroto te komen. De afstand die veel kinderen van de Karamoja bevolking afleggen om hun geluk te zoeken in Kampala. Vaak niet uit eigen wil maar vaak ook wel, omdat ze verwachten, dat het leven in de grote stad beter zal zijn. Soms gaan ze uit zichzelf, soms met een familielid of ze worden geronseld. Vaak is de wereld in Kampala niet zoals men had verwacht.

De Kerk in Actie partners zetten zich voor deze kinderen in. Elke partner heeft zijn eigen taak in de keten. De directeur van Dwelling Places (een tehuis waar de kinderen worden opgevangen in Kampala) heeft een mooi t-shirt aan met de tekst Journey of Hope. Dit symboliseert heel mooi het thema van deze twee dagen die we doorbrengen met deze partners. Na aankomst in Moroto stellen alle organisaties zich voor.

Een zingend warm welkom

De eerste en zeer indrukwekkende dag gaan we met een kleine groep op pad met leden van KCV en Kayda en Dwelling Places. We bezoeken een kerk, waarvan gemeenteleden hadden besloten om een kleuterschool in de kerk te starten, zodat de kinderen van 3 t/m 6 jaar dicht bij hun huis naar school kunnen en niet 10 kilometer hoeven te lopen. We bezoeken deze school na de gebruikelijke praatjes van alle belangrijke mensen. Ook wij stellen ons voor. Terwijl deze ceremonie plaats vindt zitten de kinderen rustig in hun klas. Op dat moment weten we nog niet dat er 200 kinderen in het lokaal zitten. Aan het eind nemen we een kijkje in de klas van hooguit 4 bij 10 meter. De kinderen zitten op de grond. Sommigen hebben zelfs hun jongere broertje of zusje bij zich. Als alle kinderen uiteindelijk de klas verlaten om voor ons te zingen blijft er in de hoek 1 klein slapend kind achter. Zingen kunnen ze: uit volle borst wordt ons een welkom toegezongen.

Het volgende bezoek is helemaal overweldigend. We worden opgewacht door zingende kinderen en een groep volwassenen staat een eindje verder al te wachten. Na dit eerste lied komen zij ons al zingend, dansend en musicerend tegemoet. De zang wordt begeleid door toeter geluid m.b.v. plastic pijpen. Natuurlijk kunnen we het niet laten uiteindelijk mee te gaan in deze feestelijke massa. Ook hier zijn er diverse speeches waaronder de toespraak van een meisje, dat verteld dat ze is

teruggekomen uit Kampala. Daimen van Dwelling Places (de organisatie die de kinderen onderdak geeft in Kampala) vertelt dat de kinderen in hun dorp moeten blijven, omdat het leven in Kampala slechter is dan wat ze nu hebben. Alles wordt vertaald, want ook Daimen spreekt niet de lokale taal.

Gedreven en enthousiast

We bezoeken een nog kleiner leslokaal (3 bij 4 meter) met 112 leerlingen die iets ouder zijn (6 tot 9 jaar). Deze bewoners proberen te voorkomen dat hun kinderen (of ouders) naar Kampala gaan, door onderwijs in hun eigen dorp te geven. Op weg naar de echte basisschool bezoeken we nog een prachtige compound. We lopen zo'n 100 meter over een mooi klein paadje en ontmoeten drie meisjes, die teruggekomen zijn uit Kampala. Je kunt zien hoe trots Faisal (van organisatie Kayda) is op deze 3 zusjes. Kayda heeft deze meisjes van de straat gehaald in Kampala. Op en rond de compound wordt van alles verbouwd. We krijgen een rondleiding bij de basisschool. We zien o.a. de slaapzalen, waar gelukkig veel klamboes hangen. De gehele dag zijn we begeleid door 2 jonge mannen van KCV en door Silver, een oudere, zeer ervaren en gedreven man. Hij vertelde mij dat hij met een gerust hart met pensioen kon gaan, omdat deze beide jongens het prima oppakken. Inderdaad zijn de mensen die wij ontmoet hebben zeer gedreven en enthousiast over wat ze doen.

Naar de Mothers Union, Orthodoxe Kerk

Vervolgens van Moroto via Soroti naar Gulu. Opnieuw een reis van 8 uur. Zondag 28 oktober gaan we naar een ietwat langdradige kerkdienst in de plaatselijke orthodoxe kerk van Oeganda, die uit de Grieks Orthodoxe Kerk is voortgekomen. 's Middags een bezoek aan de centrale markt van Gulu die overeenkomsten vertoont met een bazaar zoals die op diverse plaatsen op deze wereld te vinden is. Vervolgens een stevige maaltijd en daarna op weg naar de gastdorpen / gastgezinnen. We gaan in groepen van 7 uiteen en zullen elkaar over twee dagen weer zien.

Ineke Neuteboom, 28 oktober 2018

Gemeenschapsopbouw

Onze groep van zeven ging naar Loyoalonga, ongeveer anderhalf uur rijden van Gulu. We werden met zang en dans ontvangen door de complete dorpsgemeenschap, aangevuld door mensen uit de wijde omgeving, die dit evenement wilden meemaken. Rond zes uur begint het te schemeren en om kwart over zes is het al aardedonker. Om negen uur het bed in, d.w.z. na een bezoek aan de latrine (twee hokjes naast elkaar, een betonnen vloer met een sleuf erin, uitlopend in een rond gat) naar bed in een ronde hut, afgedekt met een strooien dak. Gezellig met twee man in een bed op 10 graden afschot (aflopend) en een derde op een matrasje van drie cm hoog op de vloer. De zoon des huizes kwam er gezellig bij liggen, gewoon op een mat, zonder matras. 's Morgens naar de douche, oftewel: een hokje met een soort stenen plateau, waar je een emmer water krijgt om je te wassen. Die emmer leeg je door hem omgekeerd boven je hoofd te houden. Zover dus de douche.

Tijdens de twee dagen die we in dit dorp doorbrachten, hoorden en zagen we wat de Mother's Union voor deze mensen betekent. We hebben een verbijsterend smerige marktplaats aangeveegd na afloop van de markt onder de verbaasde ogen van de omstanders. We bezochten een basisschool en vrouwen, die aardewerken kommen en schalen maken. Te veel om uitgebreid te beschrijven. De algehele indruk is er één van respect voor de geest- en werkkraft van deze vrouwen. Ze hebben allemaal gruwelijke zaken meegemaakt tijdens de oorlog tegen Het Leger van de Heer (Lord Resistance Army), die vooral van 1996 tot 2008 woedde. Indrukwekkend hoe ze zich met z'n allen in saamhorigheid door het zware leven van alledag heen slaan en er in ieder geval ogenschijnlijk vrolijk en goed gestemd bij blijven. Een voorbeeld van wat men met gemeenschapsopbouw noemt. Ook duidelijk hoezeer hun dagelijkse leven doortrokken en gebaseerd is op religie.

Egbert Scholtens, 31 oktober 2018

Met 9 andere vrouwen in 1 hut slapen

Het spannendste gedeelte van de reis begint nu: we gaan logeren bij de gastgezinnen! Onze groep van 7 mensen gaat naar een nederzetting buiten Gulu. Een half uurtje hobbelen we met een busje over het pad. De gemeenschap bestaat uit 4 erven van ronde hutten, de omvang hangt af van de grootte van de familie. Bij aankomst worden we begroet met zang en dans, telkens weer een geweldige ervaring. Na enig overleg slapen wij met 4 Nederlandse vrouwen in een comfortabele hut met matrassen, lakens en klamboe's. 's Nachts blijken wij logees te krijgen: 6 vrouwen uit het dorp komen bij ons liggen: het wordt gezellig vol in de hut :-). Wassen en plassen is even wennen. Met name in het donker naar het primitieve toilet (een gat in de grond) aan de rand van het erf is een uitdaging.

We zijn zeer onder de indruk van het effect van het werk van de Mothers Union, die de vrouwen ondersteunen bij de wederopbouw van hun leven na de gruwelijke oorlogservaringen. De Mothers Union heeft ons bezoekprogramma uitstekend georganiseerd. Op het erf van samenkomst is elektriciteit aanwezig, opgewekt door zonnepanelen. Dat stelde hen in staat om voor ons muziek te laten horen ook op momenten dat wij graag hadden willen genieten van de stilte van het buitenleven. Ter ere van ons bezoek wordt een geit geslacht. Maar eerst moeten we door een ritueel, waarbij we de geit ontvangen en dan overdragen aan de mannen, die hem gaan slachten. Een ervaring op zich! De sfeer is bijzonder hartelijk. We voelen ons meer dan welkom. Van beide kanten is deze logeerpartij een unieke ervaring. Wij mogen ervaren hoe het leven buitenaf in Oeganda is. Voor deze gemeenschap zijn wij de eerste blanke gasten. Een ervaring die ons allemaal nog lang zal bijblijven. Het afscheid is opnieuw met zang en dans, maar nu doen wij mee!

Els Wieser en Joke Weeda, 31 oktober 2018

Reis van Gulu naar Massindi

We verlaten Gulu op woensdag 31 oktober 2018 om weer een afstand van zo'n 170 km te af te leggen. De weg is vele malen beter dan we eerder gehad hebben en we zien ook het landschap veranderen. We zien meer landbouw en ook de ronde hutten zijn vervangen door stenen huisjes. We zijn op weg naar Massindi. Na een zeer intensief maar indrukwekkend programma met de Kerk in Actie partners mogen we morgen gaan genieten van de schoonheid van het Nationale Park Murchison Falls.

Bezoek aan het wildpark Murchison Falls

De volgende ochtend vertrekken we om 6 uur. We zijn gewend dat er altijd gebeden wordt voor een behouden tocht, wanneer de Oegandese partners meerijden. Maar we zijn enigszins verbaasd en positief verrast, dat ook onze gids Victor de reis met gebed begint. Het wild spotten begint aan de andere kant van de Nijl, die we met een veerboot zijn overgestoken. De bus en nog 4 auto's kunnen hierop. We stappen uit de bus en hangen over de reling om de overtocht te bewonderen. Aan de overkant voegt een gewapende bewaker zich bij ons om ons te beschermen tegen wilde dieren.

Bij een meer mogen we uitstappen en kunnen we een kudde nijlpaarden aanschouwen in het meer. We zien ze niet alleen maar we horen ze ook: ze maken een loeiend geluid. In het park zien we olifanten, giraffen en antilopen. Een paar hyena's versperren onze weg. De leeuwen die door een andere groep gesignaleerd zijn, gaan helaas aan onze neus voorbij. Onze voor dit soort bezoeken ietwat te grote bus laat het niet toe om de plek te bereiken waar ze zich hebben verscholen. En misschien ook maar goed, ze hebben zich niet voor niets verscholen.

Veel dieren en de oorsprong van de Nijl

Terug bij de Nijl lunchen we op picknicktafels bij de veerboot. We zijn op onze hoede want de bavianen houden ons nauwlettend in de gaten en proberen steeds dichterbij te komen. De gidsen houden ze voor ons op afstand. Als er na wat geritsel twee olifanten uit de bossen komen die zich verder niet aan ons storen, kan onze dag eigenlijk al niet meer stuk. Wat een geweldig schouwspel op nog geen 20 meter afstand! Op het zelfde moment begint het te waaien en aan de andere kant van de rivier wordt de lucht zwart. We zien de regen vallen. Volgens Victor blijven deze zware buien aan de andere kant van de Nijl en hij krijgt gelijk.

Als de veerboot komt steken we de Nijl over, waar we weer kuddes nijlpaarden in het water zien. We eindigen aan de onderkant van de watervallen en maken een adembenemende tocht omhoog naar de oorsprong van de Nijl. Helemaal boven is het natuurgeweld zo hevig, dat het opspattende water ons een gratis douche bezorgt.

Het is al laat als we het park uitrijden en het wordt snel donker. Vijf kilometer voor de stad blijkt dat het daar zo veel geregend heeft, dat de rode weg is veranderd in een glibberende modderbaan. Voertuigen durven elkaar niet meer te passeren, omdat ze bang zijn in de greppel te schuiven. Met onze adem in geven wij ons over aan de rijkunsten van onze chauffeur, die ons uiteindelijk veilig thuis brengt. Niet voor de eerste krijgt onze chauffeur een groot applaus. Een betere hadden we niet kunnen hebben!

Terug naar Kampala

Vrijdag maken we ons op voor de terugreis naar Kampala. Hoe dichterbij de stad we komen hoe drukker het langs de kant wordt. De huisjes rijgen zich aaneen en er wordt van alles verkocht: van eten tot bedden. Wanneer we Kampala in rijden worden we net als op de heenreis geconfronteerd met de verkeersopstoppingen. Het duurt zeker een uur voordat we het centrum van de stad door zijn. Traag zien we een grote variatie voorbij komen: van armoe tot een grote golfbaan midden in de stad. Maar als we dan eindelijk aankomen bij ons hotel, is de hele opstopping snel vergeten. We belanden in een oase van rust: een prachtige tuin, een zwembad en een fantastisch uitzicht op een van de uitlopers van het immense Victoriameer.

Bezoek aan Dwelling Places

We hebben allemaal uitgekeken naar zaterdag. De dag waarop we Dwelling Places gaan bezoeken. Regiodirecteur Damon hebben we vorige week in Moroto al ontmoet. We brengen eerst een bezoek aan het kantoor, waar we een powerpoint presentatie krijgen over de organisatie. We hebben er natuurlijk vorige week al veel over gehoord maar het is heel fijn om er nu ook te zijn en alles nog eens helder uitgelegd te krijgen. De visie van de organisatie is: ieder kind een schouder geven om op te rusten en een plaats die hij zijn thuis kan noemen. Dwelling places zoekt de bedelende kinderen op straat op. Ze komen vaak uit Karamoja. De maatschappelijk werker probeert een relatie met ze op te bouwen en onderzoekt of het mogelijk is of de kinderen terug kunnen naar hun geboortedorp. De maatschappelijk werkers gaan zowel overdag als 's nachts op zoek naar deze kinderen.

Kinderen die de straat willen verlaten, worden opgenomen in het meisjes- of jongenshuis. Er is aandacht voor gezondheid, goede voeding, onderwijs. Dit laatste gebeurt in de Catch up class. Ze

kijken hoeveel scholing de kinderen al gehad hebben. Bij terugplaatsing kan men dan bepalen in welke klas een kind weer kan instromen. Niet alleen het kind wordt voorbereid op terugkeer naar hun eigen gebied van afkomst, ook de gezinnen worden voorbereid. Sommige gezinnen zijn onmiddellijk bereid om het kind weer op te nemen bij andere gezinnen zijn er wel 7 gesprekken nodig om een kind weer terug te laten plaatsen. Er is nog zoveel meer over dit werk te vertellen. Graag verwijzen we u naar de [website van Kerk in Actie](#) hiervoor.

We bezoeken zowel het meisjes- als jongenshuis. We worden door een groep vrolijke kinderen met zang en dans welkom geheten. Ze zijn allen om door een ringetje te halen. Het schokt ons allemaal als we zien hoe jong sommige kinderen zijn: de jongste is 2. Het besef dat deze kinderen al zó jong op straat hebben geleefd, is voor velen van ons hartverscheurend. Een groot deel van deze groep kinderen gaat volgende week terug naar huis. Wat de hele reisgroep opvalt is de gedrevenheid en de passie, die we zien bij de werknemers van Dwelling Places. Ze vertellen dat niet alles lukt, maar dat ze hun kracht halen uit de successen: klein of groot maakt dan geen verschil voor hen. Een veldwerker vertelt dat hij het hem kracht geeft om door te gaan, als een voormalig straatkind afstudeert aan de universiteit.

Zoveel bijzondere mensen ontmoet

Onze laatste avond in Oeganda sluiten we met de levensparels. Ieder steekt een kaarsje aan voor een speciaal persoon en plaatst deze bij een parel. De meesten kunnen niet kiezen, want we hebben zoveel bijzondere mensen ontmoet. Ik steek een kaarsje aan voor Jozef, het jongetje van 6, dat me eerder op deze dag meenam om zijn bedje te laten zien. Jozef gaat ook terug naar Karamoja volgende week. Zijn kaarsje plaats ik bij de liefdesparels en ik kan alleen maar hopen, dat hij de warmte en geborgenheid gaat krijgen die elk kind nodig heeft. Een bijzondere afsluiting van onze laatste avond met een lach en een traan.

Op de ochtend van ons vertrek gaan we nog naar een kerkdienst in de Opstandingskerk van de Church of Uganda. Ook hier worden we hartelijk ontvangen en worden we voorgesteld aan de hele kerk en zingen wij een lied voor de mensen. Het is misschien niet voor iedereen een kerkdienst, die bij hem of haar past. Maar we kunnen ons heel goed voorstellen dat mensen hier veel kracht uit putten om een nieuwe week in te gaan. En wij verlaten Oeganda met een gevulde rugzak aan onvergetelijke indrukken en ervaringen en blijven samen geloven in delen...

Hanneke van den Biggelaar